

DELAUSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. II.

V Ljubljani, četrtek 14. januarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 12. pritličje.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Mal h oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 ara. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 3.— Din. Pri večjem številu objav popust.

Najstrašnejše zlo današnje dobe.

Nezaposlenost narašča čudovito naglo. Lahko trdimo, da je v vsej Evropi nad dva milijona nezaposlenih delavcev. Berlin sam, n. pr. je imel meseca novembra 160.000, meseca decembra pa že nad 170.000 nezaposlenih delavcev, ki so se prijavili, da nimajo dela. Nedvomno pa je v Berlinu mnogo več nezaposlencev, ki skrivaj prenašajo svojo bedo.

Tudi pri nas je velika nezaposlenost, o kateri pa nimamo podrobne statistike. Jako mnogo delavstva po vseh državah, in tudi pri nas, dela le po par dni v tednu.

Spominjamo se še prav dobro, kako je po vojni skoro pet let vsa buržuazija kričala in propagirala, da je treba več delati, delovni čas podaljšati, ker je pričakovati le od podaljšanja delovnega časa in znižanja delavskih plač dvig gospodarstva. In danes, ko so plače tako mizerne, da ne dosegajo po vrednosti povprečno niti 50% predvojnih plač, ki tudi niso bile sijajne, si vsa ta meščanska in kapitalistična časnikarska zgaga ne ve drugega odgovora, kakor da je treba delavstvo še bolj izkoriščati ter mu odreti kožo, da se z njo zakrpa razdrapano kapitalistično gospodarstvo, ki so ga privedli na to stopnjo tisti, ki so povzročili vojno in tisti, ki so kričali: živel vojna.

Naravne so posledice vojne. Vojna je koncentrirala kapital v zmagoslavni velikih državah in napravila obenem še premaganim ogromne dolgove, ki jih morajo obrestovati in plačevati. Vrhubega pa je svetovna vojna povzročila preobrat v gospodarskih enotah s tem, da so učeni diplomati pri sklepanju miru diktirali ustanoviti nove državne karte le z vojaških vidikov, ne da bi upoštevali možnost gospodarskega razvoja novih političnih edinic. Seveda je kapital pobral tudi vse kolonije in trg ter jih spravil v svojo gospodarsko malho.

V državah, kjer se je koncentriral kapital, to je zlasti v Angliji in Zedinjenih državah, se je med vojno razvila industrija; ta industrija se je morala po vojni, ko so prenehale velike vojne debate, reformirati ter izdelovati drugačne produkte kakor med vojno. Imela pa je tudi kapital in trg, zato se je hitro razvijala. Toda ta razvita industrija je kmalu napolnila trg in tako je jela naraščati nezaposlenost tudi v deželah, ki so bogate na kapitalu.

Vse drugače pa je s premaganimi in malimi državami. Te so v vojni izgubile vse in si napravile milijarde dolgov, ki se obračunavajo z bogatimi imperialističnimi državami pri dobavah produktov in pri indirektnih nabavah sirovin, od katerih je Evropa danes tako-

Posebna Pašičeva zunanje politična akcija.

San Remo, 14. jan. Govori se, da se sestane v kratkem tukaj Pašič in Mussolini. Namen njunega razgovora se spravlja v zvezo z balkanskim paktom in s preorijentacijo Male antante, ki je silno nezadovoljna z današnjo politiko ostalih antantnih velesil v Podonavju. Ni pa tudi izključeno, da hoče Pašič urediti odnose z Italijo pred sejo Male antante.

Belgrad, 4. jan. Vest, da se bo sestal Pašič z Mussolinijem je izzvala v Belgradu precejšnjo senzacijo. V dobro informiranih krogih trde, da je podvzel Pašič to riskantno zunanje politično akcijo na svojo roko, ker baje nikakor ne soglašajo z Ninčičevo zunanjo politiko, ki je po znamenem Pašičevem mnenju kvarna interesom naše države, ker je tudi

Balkanski pakt — tuji diktat.

Belgrad, 14. jan. V zvezi z znano izjavo zunanjega ministra Ninčiča o umetnosti balkanskega varnostnega pakta se vzdržuje domneva, da se bo najbrže ta pakt sklenil, vendar ne toliko po prostovoljni uvidevnosti balkanske diplomacije, kolikor pod pritiskom evropskih velesil, ki bi radi vstvarile na Balkanu reakcionarni blok, ki naj bi

Mala antanta doslej služila bolj interesom drugih v njej združenih državah, nego Jugoslaviji. Zdi se nam, da ima prav. Ni izključeno, da bo Pašič ne glede na predstojajočo konferenco Male antante uredil na svojo roko odnose med Italijo in Jugoslavijo, konferenca pa naj nato sklepa, kar in kakor hoče.

Belgrad, 14. jan. Iz dobro informirane vira smo izvedeli, da so radikalni ministri na včerajšnjem razgovoru sklenili ozirom na notranji in zunanji položaj ter na došle vesti, da namerava Pašič, podvzeti v zunanjem svetu neko važno diplomatsko akcijo, poslati takoj k Pašiču svojega odposlanca s povabilom, da naj se Pašič čimprej vrne v Belgrad.

predvsem podpiral protirusko politiko ter vobče služil kot protiutež rusko-turškemu sporazumu. Značilno je, da se zopet govori o potrebi, da bi se sestali v to svrhu na skupni razgovor predvsem šefi vojaških generalnih štabov. Tak pakt ne bo služil potrebnemu pomirjenju Balkana.

Nesramne zahteve angleških rudniških podjetnikov.

PRED HUDIMI SOCIJALNIMI SPORI V ANGLIJI.

London, 13. jan. Komisija za ureditev sporov v premogarski industriji je prejela naslednje zahteve podjetnikov: Delavnik se mora podaljšati za eno uro (doslej so delali angleški rudarji sedem ur), znižanje mezd za 10% in ustavitev nacionalizacije rudnikov, znižano vozništno za premog po železnici in takojšen odpust 100.000 rudarjev.

Podjetniki so izjavili, da bodo še vedno imeli 3 pence izgube pri toni premoga. Angleško delavstvo je zaradi teh predlogov podjetnikov silno ogorčeno in velik del rudarjev zahteva takojšnjo stavko. Vlada bo najbrže, da se izogne krizi vsaj do aprila meseca dajala premogovni industriji državno subvencijo.

Francoski socijalisti proti vstopu v vlado. Razburjenje francoskih meščanov.

Pariz, 14. jan. Socijalistični kongres Francije je včeraj odklonil sodelovanje v francoski meščanski vladi z 1766 proti 1331 glasovi. Kongres je tral do pol 3. zjutraj. Meščansko časopisje silno zamerja socijalistom, da se niso odločili za sodelovanje v vladi. „Eclair“ piše, da je kongres pokazal svetu jasno, da socijalisti silno hrepene po diktaturi, ter poudarja, da v bodoče ne sme nobena republikanska (namreč me-

ščanska) stranka več podpirati stranke, ki se zavzema za levičarsko sovjetsko diktaturo. — Iz politične debate je torej razvidno, da tudi na Francoskem dviga reakcija svojo glavo ter da stoji francoski proletarijat pred novimi hudimi boji. Socijalistična stranka je pa popolnoma prav sklenila, da ne gre v vlado kot pomoč buržuaziji, marveč le, če sama sestavi vlado, ali pa če dobi večino v njej.

rekoč izključena. Vse to so vzroki, ki vodijo Evropo v gospodarski polom, in ne pomaga nič, če bi tudi buržuazija uvedla 20 urni delavnik na dan.

Po tej poti Evropa ne pride iz gospodarskega kaosa.

Delavci zahtevamo uvedbo zavarovanja za nezaposlene. To je najnujnejša pomoč. Vsekakor pa stojimo načelno odločno na stališču, da tudi to zavarovanje ne more biti rešilni angelj iz sedanjega položaja. Dela zahtevamo, delo redi,

delo vstvarja dobro. Delo vodi iz kaosa in tukaj je vsaka država in vse njih gospodarstvo dolžno, da organizirajo produkcijo onih dober, ki so potrebna in ki dovedo do izboljšanja socialnega položaja. Dobra gospodarska politika tudi v svojem krogu lahko poveča industrijo.

Toda, žal, opažamo le, da privijajo davčni vijak; skrb za delo, skrb za produkcijo in gospodarski razvoj pa prepuščajo ljubim — bogovom.

KONFERENCA MALE ANTANTE.

Belgrad, 14. jan. Zunanje ministrstvo javlja, da se bo konferenca Male antante vršila 20. febr. na Bledu. Priprave za konferenco se močno forsirajo.

ŠIROKA KOALICIJSKA VLADA V NEMČIJI POKOPANA.

Berlin, 14. jan. V torek zvečer se je vršila plenarna seja nemške socialnodemokratske parlamentarne frakcije, da se posvetuje o sodelovanju v vladi. Načelstvo je sklenilo priporočiti seji, da stranka ostane pri sklepu, ki odklanja vstop v vlado. Po dolgotrajnem posvetovanju je plenarna seja s 87 glasovi proti 33 pritrdila predstvi in s tem odklonila vsakršno sodelovanje v vladi. Ta namreč zaradi tega sklepa socialnih demokratov je mogoča le koalicijska vlada s centrom, ki bo pa tudi le provizorna.

BLAMAŽA KLERIKALNEGA POSLANCA PUŠENJAKA. — NOVI SPORI IN TEŽAVE.

Belgrad, 14. jan. Iz belgrajskih listov naknadno posnemamo, da je klerikalni poslanec Pušenjak, ki je odgovarjal finančnemu ministru v debati o državnem proračunu, sicer pravilno omenjal vso zavoženost naše finančne politike, vendar pa je govoril v takem tonu, da se mu je smejal ves finančni odbor.

ENOTNA DELAVSKA FRONTA V ANGLIJI.

London, 14. jan. Na prihodnji seji II. internacionale bodo sklepali o predlogu sveta angleške „Trade Union“ glede osnovanja enotnega nastopanja najprej angleškega delavstva, potem pa o združitvi angleškega proletarijata z ruskim. Neodvisna delavska stranka v Angliji na svoji zadnji skupščini sličnega sklepa sicer ni odobrila, vendar pa sedaj ni izključeno, da pride vsaj do formal-

MADZARSKA AFERA SE VLEČE.

Belgrad, 14. jan. Vlade Male antante dementirajo vesti, da je Mala antanta že nastopila proti Madžarski, vendar pa ne izjavljajo nič določnega, kaj nameravajo storiti. Nadaljujejo se med tem preiskave in aretacije osumljenih Horthyjevcev. Windischgrätz je bilo imetje zaplenjeno.

TUDI V DEŽELI ORANŽ SNEG IN MRAZ.

Rim, 14. jan. V Italiji pada sneg, in to celo po najtoplejših krajih, kjer doslej snega skoraj niso poznali. Vezuvi, Sorrento in okolica so pod snegom, prav tako vsa Apulija: po Apeninih leži toliko snega, da je onemogočen vsak prehod. Vihar, ki je medtem nastopil, je povzročil mnogo škode, zlasti na morju.

Trst, 14. jan. Po vsem Krasu je pritisnil silen mraz, ki ga je ojačila grozovita burja, ki divja tod že dva dni. Mraza je vedno šest stopinj pod ničlo. V mestu samem je zahtevala precej žrtev, več oseb je bilo poškodovanih, ker jih je vrgla burja ob

tla, ena oseba pa je zmrznila. Tramvajski promet je včeraj počival. V Julijski Benečiji, kakor tudi po ostali Italiji še ni padlo toliko snega od l. 1892.

REDUKCIJE.

Belgrad, 14. jan. Finančni odbor nadaljuje svoje delo in razpravlja povečini o redukcijah uradništva. Včeraj so bile na vrsti pošte ter ministrstvo za šume in rude. V Sisku in Kninu je nameravana gradba velikih poštinih poslopij, dočim se poštinih ravnateljstvom v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani odvzame precej delovnih moči. Tako izgubi Ljubljana pomočnika ravnatelja, štiri ravnateljske tajnike, 10 poduradnikov in 9 slug. Opozicija je v dopoldanski in popoldanski seji finančnega odbora ostro nastopala zlasti ministra pošte in brzojava, češ da izvaja redukcijo na povsem neumestnem načinu. Zlasti je pogrešno njegovo postopanje glede plačevanja natur in štednje pri kurjavi ter pisarniških potrebščinah. Poslanec Demetrovič je opozarjal, kako se je izvršila 10% redukcija na Českoslovaškem tako, da tega sploh ni bilo opaziti in je državna uprava mogla nadalje brezhibno funkcionirati. Za jutri popoldne je napovedana razprava o proračunu za notranje stvari, ki bo po vseh znakih zelo srdita.

Borza.

Danes notira: Zagreb: Berlin 13.425—13.525 (13.405—13.505), Italija 227.70—230.10 (227.21—229.61), London 274—276 (273.677 do 275.677), Newyork 56.25—56.85 (56.35 do 56.95), Pariz 213—217 (215—219), Praga 166.90—168.90 (166.55—168.55), Dunaj 7.9260—8.0260 (7.92—8.02), Curih 10.90—10.98 (10.8914—10.9714), Amsterdam 22.67—22.87, Bruselj 255—259 (255—259).

Curih, Belgrad 9.175 (9.175), Budimpešta 72.25 (72.50), Berlin 123.20 (123.30), Italija 20.89 (20.90), London 25.1425 (25.135), Newyork 517.75 (517.75), Pariz 19.35 (19.82), Praga 15.34 (15.322), Dunaj 72.90 (72.50), Atene 7.10 (7.15), Bukarešt 2.325 (2.325), Sofija 3.675 (3.675), Madrid 73.42 (73.60), Varšava 71 (64.50), Amsterdam 208.05 (208.10), Bruselj 23.50 (23.50), Kopenhagen 128.85 (128.85), Oslo 105.50 (105.50), Stockholm 138.65 (138.60).

Dunaj. Devize Belgrad 12.50, Kodani 176.80, London 34.45, Milan 28.59, Newyork 709.50, Pariz 26.46. Valute: angleški funt 34.40, lira 28.50, dinar 12.50, českoslovaška krona 20.9925.

Praga. Devize: Lira 136.45, Zagreb 59.80, Pariz 126.65, London 163.42, Newyork 39.70.

Pozor delavski volilci!

Nečuden teror pri volitvah v Delavsko zbornico. V Kranju so začeli organi soc. zavarovanja dostavljati po obratih glasovnice. V Jugočeški tvornici tkanin je delil glasovnice tovarniški vratar Augris. Orjunaš Korleh pa je s pretinjami in zaganjanjem jemal delavkam glasovnice. — V Vajtovi ple-

tarni pa je delodajalec zahteval od svojih delavk, da so kuverte podpisale, ne da bi jim dal možnost glasovati po lastni volji. Ta človek se je ravnal po okrožnici samostojnih demokratov in bo očitno sam glasoval. — Tako postopanje je škandalozno in v zapor mora vsak, ki krati volivno svobodo delavstvu. Vse delavstvo pa opozarjamo, da pazijo na volivne mahinacije naših nasprotnikov in nam javijo vsak poizkus nasilstva in nepoštenja.

Boj za trboveljsko občino.

V nedeljo, dne 10. t. m. je sklical v Trbovljah gosp. Guštinčič iz Ljubljane, javen ljudski shod z dnevnim redom: Občinske volitve. Ko so se pojavili letaki od petka na soboto na javnih prostorih, so ljudje z začudenjem vpraševali, kdo je ta gospod in ali bo on tudi sestavljal kako listo? Saj imamo že itak dovolj kand. list za občinske volitve v Trbovljah. Tako so modrovali nekateri naši občinarji, delavska večina pa malomarno skomignila, češ, ne bodo nas več varali, saj itak poznamo tiče, ki radi čivkajo kadar so volitve. Delavstvo je že postavilo svojo enotno listo in skrajni čas je, da se potom volitev rešimo garentov, ki rešujejo že nekaj let po svoji mili volji občinsko gospodarstvo.

Ker je volilni odbor »Delavske liste«, ki je sestavljen iz legitimiranih zaupnikov vseh tukajšnjih razredno zavednih delavcev že davno ukrenil vse potrebno v pogledu volitev in si gurme zmage, smo se vprašali, kakšen namen ima pravzaprav slavni shod. Pa smo izvedeli, da sestavljajo Guštinčič, Zorja, Hlebec in drugi taki »trboveljski volilci« proti volji tukajšnjega delavstva samostojno komunistično listo pod imenom: »Kmečko delavski blok«. No, pa so se tudi topot pošteno uredili. Ze pred shodom in med shodom so nam trboveljski sodrugi z leve in desne zatrjevali, da so slej ko prej za enotno delavsko listo, in da ne bo nihče sledil ljudem, ki so prišli iz Ljubljane razbijati slogo tukajšnjega delavstva.

Da je bil ta shod sklican zgolj v veselje klerikalcev, bertonovcev in drugih takih rešiteljev delavskega razreda, naj pove še sledeče.

Ob 4. uri je primarširal na shod ves klerikalni štab s »Slovenčevim« poročevalcem na čelu, odkoder je potem odrinil k seji, na kateri se je vršil razgovor z »ljubljančani« ali bolje rečeno prepir, ali naj ostane pri eni delavski listi ali pa naj gre neki Pavle sam v volitve. Izkazalo se je, da je na tej »sjednici« predlog gosp. Pavleta slovesno propadel in da tudi vnema »Slovenčev« poročevalca, ki je hotel, da se vložijo še posebna lista, ni nič pomagala; zmagala je rudarjeva volja. A Pavle je divjal, da se ne pusti kar tako ukrotiti, pa je končno rekel: pred maso, masa naj odloči! Dobro, pa naj odloči masa. Pa mu šepeta »Slovenčev« poročevalac in še neka druga za načelo javnosti se potegujoča gnjida: »Glavno je, da dobiš vsaj toliko

podpisov, da lahko vložiš posebno listo, za vse drugo bomo že mi poskrbeli...« In Pavle stopi »pred maso« in jo vabi, naj podpiše njegovo listo, »še kaj ve ali ne, to da je postranska stvar.« »Slovenčev« poročevalac se že veseli, ona prej omenjena gnjida tudi, pa... Ljudje imajo svojo pamet. Razbijačev delavske sloge ne marajo več, preveč prozorni so jim že njihovi nameni, oni so za enotno listo združenega, razredno zavednega, revolucionarnega delavstva. Nočejo služiti klerikalcem, nočejo tudi ne služiti hlapcem trboveljske premogokopne družbe, nočejo biti pleve reakcije. Tisti, ki so bili na plakatih označeni kot sklicatelji shoda, niso seveda prišli sem »pred maso«, ostali so raje doma, prepustili so ves težki posel klerikalnemu zaupniku in prijateljem trboveljske družbe. In take in enake stvari naj bi delavstvo prezrlo? Ne za liste, ki jim kumujejo »Slovenčevi« poročevalci in njim podobni ljudje, ne pojde naše delavstvo v boj, in ne bo dalo podpise. Za take kandidatne liste se lahko ogrevajo tisti, ki so shod sklicali, kako je shod končal, smo pa itak povedali že včeraj.

Glavno je za nas že storjeno. Vložili smo sporazumno z vsem tukajšnjim delavstvom svojo razredno listo, za njo pojdemo v boj. Ž njo bomo zmagali pošteni socialisti in pošteni komunisti brez razlike. Združili smo se, združeni ostanemo. Razdiralci in obrekovalci delavskega pokreta in delavske solidarnosti pa roke proč!, ker utegnete sicer doživeti marsikaj.

Trboveljski rudar.

Pravijo...

Pri nas imamo državotvorno, sporazumaško, mirotvorno in papeško politiko. Najnovejši in najboljši konkretni primer dosledno pojmovane državotvorne politike je ta: samostojni demokrati pravijo, država je v nevarnosti in v blatu, radikali pa jih vabijo, naj pridejo reševati in pomagati. Kot skrbni čuvarji države pa pravijo, da takih »sirenskih« glasov ne slišijo radi (hm!) in nadaljujejo svojo opozicijo. Dosledna mirotvorna politika je nadalje, če vlada pravi, da uživa respekt in ugled le, če ima dovolj pušk in bajonetov ter porabi za to milijarde, obenem pa obljubuje in napoveduje udeležbo pri razorožitveni konferenci. Papeška politika pa je, če misli politikujoča slovenska duhovščina, da tudi oni — kakor papež — ne smejo iz slovenskega Vatikana. Druzi preganjajo in ubijajo kristjane, ali bi ne bilo lepo in krščansko, če bi šel bojeviti in razboriti Smodej med Druze in nad Druze, pa bi s križem v roki hramil ogroženo sveto vero? Seveda bi se mu tam ne godilo tako kot se mu godi sedaj in kakor se je godilo avstrijskim vojaškim kurantom.

Pristna, jugoslovanska politika pa je tudi, če brzojavi jugoslovanski policaj Lazič iz Nemčije: prišel sem, našel sem, zmagal sem!

Glose.

Jože Holzhammer. Dunajska »Arbeiter Zeitung« je proslavila te dni petinsedemdesetletnico s. Holzhammerja, ki preživlja svoje zadnje dni zdrav in krepak v Innsbrucku. Sodruga Holzhammerja poznajo dobro tudi starejši »slovenski železničarji«. Vsaj je bil on tisti, ki je z izredno energijo zastopal interese kazensko prestavljenih sodrugov. Svoječas je namreč dr. Krek izposloval v dunajskem parlamentu, da so razpustili razredno železničarsko organizacijo, nakar so predstavili več železničarjev v takozvani »Strafstation« Lienz na Tirolskem. Takrat je dejal dr. Krek v dunajskem parlamentu: »Die Eisenbahnerorganisation ist staatsgefährlich und muss aufgelöst werden.« V slovenščini: Železničarska organizacija je državi nevarna in se mora razpustiti. Ker je bil Holzhammer v letih 1901—1911 državni poslanec, je v parlamentu Kreka po zasluženju napadel. Tudi slovenski železničarji kličemo staremu sodrugu: še na mnoga leta!

Priznanje sovjetske Rusije je težka stvar. Še pred dvema leti je zagotavljal gospod Pašič, da o tem ne more biti govora, dokler vlada v Rusiji sovjetski sistem. V dveh letih se je sicer Pašič nekoliko poboljšal in je v tolažbo nergačem povedal, da je priznanje Rusije de jure prav blizu — pa se je zopet skesal, ker ima Pašič pač drugačne interese v človeški družbi, kakor jih zagovarja sovjetska Rusija. Komaj pa se je ustanovila turška republika in pokleknila pred Pašiča, da jo prizna, pa se je zalesketalo lice državnika, češ, Vas pa že priznamo, vsaj ste naši bratje, ki ste nas topli in kovali v suženjske okove okolo 800 let ter nas ovirali v napredku. Posebno me veseli, ker ste načelno pristali mojih večno starih in novih nazorov, da smo mi gospodje in gospodarji življenja ljudi in imetja. — No, gospod Pašič naj se le lepo potolaži, nergači mu ne bodo dali prej miru, da bo kapitaliral.

Spor v učiteljski organizaciji. V nedeljo je imel širši sosvet udruženja jugoslovanskega učiteljstva sejo, na kateri so delegati izglasovali nezaupnico svojemu predsedniku, Luki Jelencu. K temu poročilu, ki nas ni prav nič iznenadilo, pristavljamo: v učiteljskih vrstah so se vsa leta po prevratu popravljale same »krivice«. Pri tem popravljaju pa so upropastili tako demokracijo kakor tudi klerikalci marsikatero učiteljsko eksistenco in učiteljsko družino in nagromadili na učiteljski stan res nebroj težkih in bridkih krivic. Stanovske učiteljske organizacije so živele — ene kot druge — pod vplivom meščanskih političnih strank, pristasi pa so žal le odobravalni gnjusna in ostudna preganjanja svojih tovarišev in tovarišic. Zato je polom v Udruženju jugoslovanskih učiteljev prvi znak, da se tudi učiteljstvo zaveda, da ne sme služiti za slepo orodje političnim švadronejem in špekulantom.

Charles Dickens:

Božična pesem

11

v prozi.

Scrooge spet leže in misli to, misli in misli zopet in zopet, pa ne pride mu pametna na misel. Bolj ko misli, bolj postaja top; bolj ko skuša ne misliti, bolj misli.

Marleyev duh ga silno vznemirja. Kolikorkrat po treznem preudarku pri sebi odloči, da so bile le sanje, mu skoči duh kakor krepka osvobodena vzmet v prvotno lego in mu stavi isto vprašanje: »So bile sanje ali ne?«

Scrooge leži v tem stanju, dokler ne bije zopet tri četrti, ko se zdajci spomni, da mu je duh naznanil obisk, ko bo udarilo eno. Sklene bedeti, da ura mine, in če upoštevamo, da mu ni bilo nič lažje zaspati, kakor iti v nebesa, je bil morda to najpametnejši sklep, ki ga je mogel storiti.

Četrť se vleče brez konca in kraja. Več kot enkrat je prepričan, da je nevede zadremal in uro zgrešil. Nazadnje mu udari v napeta ušesa:

„Bim, bom!“

„Četrť,“ šteje Scrooge.

„Bim, bom!“

„Pol!“ de Scrooge.

„Bim, bom!“

„Tri četrti,“ reče Scrooge.

„Bim, bom!“

„Ena,“ vzklíkne Scrooge zmagoslavno, „in drugega nič!“

To je dejal, preden je bilo uro, kar stori zdaj z globoko, otožno, votlo mrko mino. V hipu se v sobi zasveti luč in zastori njegove postelje se odgrnejo.

Zastore njegove postelje razgrne, vam pravim, neka roka. Ne zastorov pri nogah, niti zastorov pri hrbtu, temveč zastore nasproti njegovega obraza. Zastori njegove postelje se razgrnejo. Scrooge plane napol pokonci in se gleda iz oči v oči z neznanim obiskovalcem, ki jih je odgrnil; tako trdo je zraven niega kakor jaz zraven vas in jaz stojim v duhu pri vašem komolcu.

Čudna postava! Prav kakor otrok, a ne toliko podobna otroku kakor starcu, ki ga gledamo skozi nadnaravno sredstvo, da je navidez daleč proč in skrčen v razsežnosti otroka. Lasje, ki se ji vsipljejo po šiji in hrbtu, so beli od starosti; a obraz nima nobene gube in je porastel z najnežnejšim puhom. Roke so dolge in mišičaste, zapestja, kakor da so njih prijemi nenavadno močni. Bedra in noge, kar najbolj nežno oblikovane, so kakor gornji udje, gole. Nosi snežnobelo tuniko in krog ledij jo obdaja svetel pas krasnega sijaja. V roki drži vejo mladega, zelenega bodičja

in v očitnem nasprotju s tem znamenjem zime ima obleko posuto s poletnimi cvetkami. Najčudovitejše pa je svetel žarek svetlobe, ki ji izvira s temena in vse razsvetljuje; in velik gasilnik pod pazduho, katerega rabi brezdvomno za pokrivalo v mračnejših trenutkih svojega življenja.

A to še ni njena najčudovitejša lastnost, kar izkaže, ko jo opazuje Scrooge z vedno večjo stanovitnostjo. Kakor se iskri in blešči njen pas zdaj v levem in zdaj v drugem delu in, kar je ta hip svetlo, je naslednji hip temno, tako se postava sama preliva in spreminja; zdaj je nestvor z eno roko, zdaj z dvajsetimi bedri, zdaj z dvema bedroma brez glave, zdaj z glavo brez telesa; ko del izgine, ne pusti za sabo v gosti temini, ki ga je pogoltnila, nobenega obrisa. In — o čudo — postava je pri vsem tem ista, različna in jasna kot vedno.

„Ali ste vi duh, čigar prihod mi je bil napovedan?“ vpraša Scrooge.

„Da!“

Glas je rahel, mil, čudo tih kakor iz dalje in ne iz take bližine.

„Kdo in kaj ste vi?“ vpraša Scrooge.

„Jaz sem duh minulih Božičev.“

„Davno minulih?“ vpraša Scrooge motreč njegovo pritlikavo postavo.

(Dalje prih.)

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

14. jan., četrtek: Profesor Storicin, red A.

15. jan., petek: Henrik IV., red E.

Opera:

14. jan., četrtek: Orfej v podzemlju, red C.

15. jan., petek: »Vihars. Simfonična pesem za veliki orkester, soli in zbor. Koncert v vel. dvorani hotela »Union«. Začetek ob 20. uri zvečer.

Drama. Ob srednje zasedeni hiši je premijera v 3. dejanjih »Henrik IV.« bila od občinstva burno pozdravljena. Pirandello, poleg Papinija, najizrazitejši predstavnik ital. moderne — prvi na dramskem, drugi na pripovedniškem polju — se nam je v tem delu predstavil s psihološkim delom, ki je javnosti ugajalo. Igralci so prejeli vence, šopke in bombonijer. Ker gre prav tu za dušeslovno delo, smo namenjeni v eni prihodnjih številkih našega lista podrobneje poročati o prvi predstavi te drame. Zaenkrat povedano, je bilo videti, da so se igralci po svojih močeh potrudili in želi hvaležnost občinstva. Kot omenjeno, izpregovorimo o delu samem v kratkem. Da je bila režija O. Šesta dobra, to moramo že sedaj omeniti, Pavze so pa nekam predolge.

V petek, dne 15. t. m., se bo vršila ponovna produkcija veličastne Novakove simfonije za veliki orkester, solonastope in zbor, in sicer ob 20. uri v veliki dvorani hotela »Union«. Trije priznani solisti, 50 članov orkestra in okoli 130 članov mešanega zbora, ki so že tudi vsi stari pevci in pevke, nam obetajo zopet umetniški užitek. Vstopnice, ki so bile kupljene za soboto, veljajo seveda za koncert v petek. Ostale so na prodaj v Maticni knjigarni. Vabimo delavstvo, da se tudi ono udeleži proizvajanja enega najboljših svetovnih koncertnih del.

Znana umetnica na gosli Albertina Ferrari je v torek priredila v Zagrebu na »Hrvatskem glasbenem zavodu« vrlo uspel in obiskan koncert. Vzpored je bil prav tako mnogovrsten kot v Ljubljani. Njen stalni spremljevalec prof. Kurelić, je dobro doumel njeno mislijo in se je izkazal s svojo igro.

K šestdesetletnici učenjaka. Dne 1. jan. t. l. je praznoval v Pragi šestdesetletnico svojega rojstva ravnatelj Nemškega patološkega zavoda dr. Anton Ghon. Rojen je bil v Beljaku, promoviral je na Dunaju, na kar je po naročilu avstrijske vlade odpoval v Indijo, da tam proučuje vzroke kuge. Ko je umrl profesor Chiari, je on zasedel njegovo mesto. Največjih zaslug si je pridobil na polju patološke anatomije, bakterijologije in raziskavanja tuberkuloze.

Brez naslova.

Horje socializmom! Tako je zapisal »Slovenec« v svoji zadnji številki. Pa zakaj gorje? Zato, ker menda klerikalizem maršira in hoče zavzeti Delavsko zbornico. Poznamo to družbo in njene metode. Z lažmi operira in z vstrahovanjem, da le doseže svoj namen. Da, gorje socialističnemu in komunističnemu delavstvu ako klerikalizem znaga! Vemo, kako znajo klerikalci vladati z bičem in z bajoneti, vemo, kako pojmujejo klerikalci krščansko ljubezen. Zato tudi vemo, da moramo ta grdi, nečloveški, lažnjivi, podli in nizkotni klerikalizem streti do kraja, do zadnjega fermenta. Zgodovina proletarskih bojev in revolucij nas uči, da je bil vedno in povsod klerikalizem najbestialnejši branitelj kapitalizma in reakcije. In ker naš proletarijat pozna dobro tega svojega najhujšega sovražnika in njegovo moč, bo zbral vse svoje sile, da treščijo ob tla tudi to od Boga in vseh poštenih ljudi zavrženo družbo.

Na ukaz. Po poročilu fašistovskega »Popolo d'Italia« je Mussolini velel sporočiti vsemu fašistovskemu narodu — naj molči in se pripravi, kajti vsa Evropa stoji na vulkanu. In seveda Italija bo molčala, ker bo morala. Kaj si le mislijo pri tem naši Pribečeviči in Korošci? Ko bi tudi oni

mogli ukazati proletarijatu Jugoslavije: molči! Ne zini nobene, kajti, tako želimo, Mi vsemogočni, Mi, ki smo poklicani, da rešimo jugoslov. kapitalizem in jugoslov. reakcijo. Korošec bi samo ukazal, in volitev v Delavsko zbornico bi ne bilo in zmagali bi klerikalci in vse bi bilo lepo in v redu in veselo.

Nositelj kandidatne liste »Jugoslovanske strokovne zveze« za volitve v Del. zbornico je g. Terseglav, glavni urednik »Slovenca«. Kako piše »Slovenec« o delavskem gibanju, o borbi za Del. zbornico in kako polemizira z nami, je znano. Tako piše, da bi bila vsaka nadaljna obzirnost in popustljivost od naše strani velik greh. Sodrugi, ki je sodeloval l. 1917. in kasneje pri ruskem prevratu, nam je dokazal in povedal marsikaj o vlogi, ki jo je igral g. Terseglav v Rusiji. Ne vemo še, ali bomo morali o tem pisati ali ne. Saj ni le od nas odvisno.

»Delavska Politika« povdarja v vsaki številki, da želi zedinjenja in enotnega nastopa vseh razredno zavodnih delavcev, ker se zaveda, da je le v slogi moč. In le z močjo je mogoče doseči vse ono, česar delavski razred potrebuje. Glasilo slovenskih Pašičevcev, Radičevcev in Davidovičevcev iz Merkurjeve tiskarne pa še danes trdi, da je za »Delavsko Politiko« to vprašanje nerodno. »Boga mi, treba mnogo učiti, da bi čovek nešto malo znan.«

Pasma in »bonton«. »Narodni Dnevnik« misli, da je »bonton« za pasmo, no, mi smo brali baš v »Nar. Dnevniku«, da je za doraščajočo mladino in odrasle...

Infamija. Žorgovo aretacijo izrabljata »Slovenec« in »Jutro« v boju za Delavsko zbornico. Čedna brataca sodita druge po sebi, zato si drzneta blati s tako infamijo našo stranko, češ, da so naši somišljeniki želeli Žorgovo aretacijo. Tako pišeta oba poštna brataca, ki sta vzgojila slovenske policaje in žandarje. Ta dva capinčka, ki dosledno grešita proti najprimitivnejši žurnalistični spodobnosti, naj vesta, da bomo s krepko brcjo poplačali vsako tako ponovno infamijo.

Po svetu.

Panamski prekop je bil odprt za plovo 15. avgusta 1914. leta. V prvih 11. letih odkar se ga uporablja je plulo skozi kanal 30.298 trgovskih ladij in 2676 ladij vlade Zedinjenih držav Sev. Amerike. Onih 30.298 trgovskih ladij je prepeljalo skupno 134.140.495 ton (po 2.240 liber blaga, in je plačalo 121 milijonov 780.396 dolarjev pristojbin za prevoz.

Tudi milijonarji niso vedno srečni. V Chicagu je živela prav srečna igralca Evelina Esbit, ki se je dokopala do milijonskega imetja najprej s svojo umetnostjo, potem pa potom svojega moža, multimilijonarja Thawa. Ker je ona skakala raz zakonske vojnice, se je mož najprej maščeval nad nekim njenim oboževalcem, in sicer arhitektom Stanfordom, ki ga je ustrelil, nato pa je zapodil še ženo od sebe. Uboga Nesbit živi sedaj v javni ubožnici v Chicagu. Kdo je kriv?

Modra kri je pa huda! Delavka, ki se zjezi, moža ozmerja in pravi, da mu pobegne. Aristokratke pa najprej pobegnejo, potem pa svoje srečne može love po ulicah in jih dejansko napadajo. Tako se je vršil te dni na Dunaju prav zanimiv spopad med grofom Taxis in njegovo ženo. Ona je bila sproga bivšega češkoslovaškega ministrskega predsednika Tusarja, ki pa je kasneje poročila grofa Taxisa, ki pa ni bil tako miroljuben in ljubezniv kot Tusar. Pred časom sta se ločila, ker ni sta mogla živeti skupaj. Ko sta se pa pred nekaj dnevi srečala na Dunaju, ga je ona povabila v hotel, ga pošteno ozmerjala in za priklado ugriznila v desno lice, da je odhitel krvavec na dvorišče, kjer ga je pretepel brat njegove bivše žene. Pa to še ni vse! Ko jo je popihal urnih krač in srečno dospel domov, sta ga že čakala dva detektiva in ga kratkomalo odvedla na policijo, ker ga je žena naznanila radi nasilstva. Nad reveži se škandalizirajo, gleda aristokratov pa »vlada« samo zaničje in pohlep po senzacijah.

Dnevne novice.

Sodrugi! Delavska akademija priredi danes velezanimivo in važno predavanje našega starega sodruga dr. H. Tume »O organizaciji delavske izobrazbe«. Vsi danes ob 7. uri zvečer v Mestni dom. S seboj privedite še svoje znance.

Gospodarsko sliko Slovenije kaže sedaj prav nazorno »Uradni list« mariborske in ljubljanske oblasti. Iz št. 2. od 9. jan. je razvidno, da so še zmerom tudi trgovci in obrtniki, ki pridno navijajo cene. Jože Semič, mesarski mojster iz Dobrne, je bil radi navijanja cen obsojen na tri tedne zapore, z enim postom in trdim ležiščem ter 100 Din denarne kazni. Prodajal je svinjino po 16 Din 25 para, ki je veljala le — 8 din 75 para kilogram. — Mesar Miha Marušič iz Hajdine pa je dobil 2 dni zapore in 300 Din denarne kazni, ker je prodajal svinjsko meso (sriboz) po 30 Din kilogram. — Trgovec M. Hahn iz Goraje Lendave je dobil 12 ur zapore in 100 din kazni, ker ni imel označenih cen. — Pek Ivan Ovčec v Križevcih je bil kaznovan istotako na 12 ur zapore in 100 Din globe, ker je žemlje prodajal po dinarju. — V konkurz sta prišla trgovca Franc in Frančiška Fiedlerjeva v Slovenski Bistrici. — Čez dvajset dražb in sklepov je razpisanih in še nekaj oklicev za tožbe proti osebam »neznanege bivališča«. Za eno samo številko pač več kot dovolj!

S. Jaka Žorga — aretiran. V petek 8. t. m. je bil v Trbovljah aretiran s. Jaka Žorga in odveden v laške zapore. Metode, ki jih je uvedel v rudarskih revirjih Žerjav ter jih še bolj vneto nadaljeval dr. Korošec so še vedno v polni veljavi. Kjerkoli se pojavi delavski agitator, že ga obletuje cel roj agentov in špijonov. Trbovlje so sploh znane po številnih aretacijah delavskih voditeljev in zaupnikov, ker spadajo v divni delokrog znanega celjskega državnega pravdnika dr. Rusa, ki je menda posvetil vse svoje življenje in vse svoje energije le borbi proti delavskim zaupnikom. Revolucionarni proletarijat se ne bo ustrašil nobenih persekucij in preganjanj — on se bo boril in zmagal kljub vsemu!

Ostra burja, ki je rezala večeraj obraz, da so bili ljudje vsi zasoljeni, ki so morali na cesto in ki je vdiral neizprosno skozi obleko, je ljubljanske ulice popolnoma izpraznila. Promenado si mogel brez vsakih motenj razmotrivati od njenega začetka do njenega konca, tako je bila prazna. Redko si lahko ogledaš brez motenj Aleksandrovo cesto. Uboge ženske, ki so tu in tam po opravkih, ali iz kina, tovarne begale domov — v svilenih nogavicah!

Izšel je proglas o nevročljivih poštah pošiljkah za mesec november l. 1925. Razglas je razobešen v prostorih, dostopnih občinstvu, in sicer v vseh poštah Slovenije. Pošiljke je dobiti pri poštne shranjevalnem uradu na glavni pošti v Ljubljani. Naslovniki, oz. pošiljatelj pošiljk se pozivljejo, da jih dvignejo tekom enega leta od dne tega razglašja, ker bo sicer poštna uprava te pošiljke, če so brez vrednostne vsebine, uničila, sicer pa prodala na javni dražbi. Izkupiček za prodane pošiljke, oz. gotovina, ki bi se našla v pošiljkah, je na razpolago upravičenim osebam še za dobo dveh let, nakar zapade poštni upravi.

Širite »Del. Politiko«!

Vlom. Neznavec, ki bi si rad privoščil za praznik boljše kosilo in eventualno še malo zabave po kosilu, je z dobrim namenom vlomil v branjevske barake Frančiške Jenko, pa je slabo našel, čeprav se je precej trudil preden je utrgal ključavnico. Dobil je samo nekaj fižola — za prvo silo.

Originalne metode poboljševanja se je oprijel privatni uradnik S. Pred stanovanjem je jel neznansko obdelavati mesarskega pomočnika T. pri mesarju Anžiču, mu s topim orodjem precej dobro zaznamoval čelo in mu za nameček raztrgal še obleko. Pri posredovanju stražnika je S. izjavil, da se je lotil T. zato, ker muje isti pohujševal mladoletno hčer. Pomočnik

se bo najbrž premislil še kdaj se vti-kati v njegove družinske zadeve.

Usodna odsotnost. B. hlapec pri veletrgovini Kneza je skladal s dvo-vprežnega voza koruzo in jo znašal v posameznih vrečah v skladišče. Komaj je zginil v skladišče, sta se ob prihodu cestne železnice splašila konja in drvela v neznan smer, pri tem zadela z vozom v steber cestne železnice, ga pokvarila in polomila še voz. K sreči ni bilo ljudi na cesti, da ni bilo večje nesreče.

Še taka nedolžna zabava izneti prepir. R. in B. sta kegljala na kegljišču restavracije Miklič in se pri igri končno srdito sprla. B. je R. obmeta-val s klobutami, valjkal ga po tleh in mu raztrgal suknjič, vreden 400 Din. Srditi B. se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Policajska kronika. V dneh 12.—13. so bile vložene sledeče ovadbe: 1 radi vloma, 1 radi tatvine, 1 radi izgreda v gostilni, 1 radi telesne poškodbe, 9 radi prekoračenja policijskega reda, 1 radi prekoračenja policijske ure, 1 radi prekoračenja sanitarnih predpisov.

Prireditve.

Izobraževalno društvo »Svoboda«, Moste, vabi svoje članstvo na svoj občni zbor, ki se bo vršil 17. januarja t. l. v gostilni pri Krušiču, v Zeleni jami. Obenem se sprejemajo novi člani. — Odbor.

Društvo oblačilnih delavcev v Ljubljani priredi v soboto, 16. januarja, v vseh gorajih prostori »Ljudskega doma« svojo vsakoletno zabavo. Godba, srečolov, ples.

Sodišče.

Naši ljudje se kljub raznim kri-zam, kljub davkom in draginji še vedno radi pravdajo in mnogo se pravdajo. »Špetir sol« je vedno zaposlen, in pred to dvorano se vsak dan gnete pisano življenje ljubljanske okolice in v majhnih obrisih tudi ljubljanskega vrveža.

Sodnik: »Rasta A.! Rojeni, poklic... vi ste obdolženi, da ste gospodično A. pred gledališčem govorili in sicer precej kavalirsko. Zapretili ste jo s »troljo«. Obečali ste ji, da boste naznanili svojemu šefu preteklost njene kolegice, ki je tudi podrejena vašemu šefu.«

»Ni vse tako, gospod sodnik.«

»Bomo videli.«

Priča, plesalka po poklicu, je izpovedala manjše, manj vredne detajle je A. Rasta zanikal, osnovno obdolžitve priznal.

»Ali se poravnate?«

»Jaz se ne tožim rad, mi je pa vse-eno.«

Plesalka je bila energična, kaj hočemo, in Rasta je bil obsojen po izredni milosti na 100 Din globe in na povračilo stroškov.

Ižanski del naše ljube Kranjske je pred sodiščem še najbolj zastopan. Vsaj tam se ljudje strahovito radi in vztrajno pravdajo. Pri pravdah so tudi strašno neustrašni in ne poznajo nobenega pardona.

Franca H. je tožila gospo E., češ, da je rekla, da njena Mica denar kra-de in da ni nič prida.

»No, kako je bilo?«

»Ona je takole rekla: Vaša Mica je denar ukradla, pa si je obleko kupila. Jaz sem pa rekla: Kva, naša Mica je denar ukradla? Naša pa že ne, mi smo poštene. Tiste cape ji že sami kupimo, niste še nikoli nič pridali. Jaz ne pustim ne lagati, ne krasti. Pa še to je rekla, da Mica ni nič prida, pa da se s fanti štema.«

Obtoženka pa pravi, da tega ni govorila in da sta tožnico njen mož in ona še za besedo prijela, ko je govorila okrog, da ona tako in tako govori.

»Ali ste v sovraštvo z gospo?«

»Nak!«

Zasliševanje se je zavleklo, končno se zamotalo pričevanje France H. v motne vtise, da je sodnik proglasil za E. oprostilno sodbo. Ampak čenče so pa le drage!

Šport.

Ljubljanski nogometni podsavez je zadnje dni uradno objavil stanje nogometnega prvenstva v Sloveniji, ki nam daje za ljubljansko okrožje naslednjo sliko:

1. Ilirija, priborjenih točk 12. 2. Jadran, 8. 3. Slovan, 8. 4. Primorje, 4. 5. Herems, 4. 6. Slavija, 0. 7. Svoboda, 2.

Nam kot delavskemu klubu nikakor ne gre za rekorde. Združevanje delavske mladine v športnih klubih ima namen, nuditi ji predvsem razvedrila in razgibanja v prosti naravi, nuditi v prosti naravi, ki ga ravno delavska mladina, zaposlena ves dan ob trdem delu, tako silno potrebuje. Nič manj se seveda ne zavedamo važnosti vzgojne strani športa za delavsko mladino. Človek, v zgodnji mladosti uprežen, vsem podložen, postaja počasi hlapec tudi po duši, stroj. Kadar se mu zazdi, da še živi, ga najdeš v gostilni. Naši nasprotniki nam očitajo te, po postavi naše, za nas izgubljene ljudi. Tej mladini je treba pokazati solnce, zelenja, cvetja. Ne da pozabi na gorje, — ampak da ga spozna. Zakaj od tistega trenutka ni več nevarnosti, da pade.

To je eden glavnih momentov, ki nas vodi na zeleno polje nogometa. Danes smo sicer med najmanjšimi, a kaj zato? Dovolj svežih, zdravih moči čutimo v sebi, in menda nas ne vara slutnja, da gre po dolgih letih naša pot navzgor. Mi Ti kličemo in Te vabimo, delavska mladina, da se nam pridružiš na tej poti, da bo vzrasel naš pogum in naš up!

Ob pogledu na gornjo sliko prvenstvenega stanja hočemo le eno pribiti:

Postavili so nas z dvema točkama na zadnje mesto, S. K. Slavija, ki ni dosegla nobene točke, najdemo pred nami. Mi to navedenemu klubu iz srca privoščimo, ne moremo pa si kaj, da ne bi prikazali te nepristranosti ljublj. podsaveza svoji del. mladini. Pomnite dobro sodrugi: ne radi tega, ne radi onega, temveč zato so nas zapostavili, da pritisnejo delavski šport še bolj k tlom, kot so ga že.

Na naš samih je, da jim tako delo ne uspe, ker jim ne sme uspeti.

Odbor S. K. »Svobode« je na svoji seji razmišljal o korakih, ki bi bili na mestu, da se ustanovi končno tudi v Jugoslaviji samostojen delavski savez. V glavnih obrisih je bil po predsedniku svojčas tudi že predložen

tozad. načrt, ki ga bodo delavski klubi kakor hitro mogoče, prejeli na vpogled.

S tem smo storili prvi korak v smeri neoviranega razmaha delavskega športa. ...čič.

Prekmurske novice.

Murska Sobota. V nedeljo, 17. t. m. ob 11. uri se bo vršil v dvorani Bittrich javen protestni shod, proti ukinitvi borze dela in drugih socialnih institucij. Shod sklicuje Združena delavska strokovna zveza Jugoslavije. Za ta shod je med delavstvom veliko zanimanje in je pričakovati velike udeležbe. Delavci, agitirajte, da bo shod res mogoča manifestacija za vaše pravice!

Težko je šlo. Tajniku klerikalne stranke se je komaj posrečilo dobiti kandidata na listo JSZ za volitve v Del. zbornico. Dolgo je romal od Poncija do Pilata in šele po dolgem trganju podplatov je pregovoril dva delavca, da sta mu izjavo podpisala. Napram našim zaupnikom sta pa oba izjavila, da sta mislila, da je to lista celokupnega delavstva v Prekmurju.

Župan z desetimi glavami. Klerikalne »Novine« poročajo v zadnji številki, da je župan iz Kroga, ki je poštenjak od »pet do deset glave«, odstopil ker so bili vaščani proti njemu. I, kajpak, kdo bi se ne bal človeka z desetimi glavami? Ja, ta tiskarski škrat.

Še bo lušno na svetu. V isti številki prinašajo »Novine« članek proti plesom ter rotijo oblasti naj plesov ne dovoljujejo. Je vse lepo in prav, ni pa prav, da je »Nepujzag«, ki je tudi vrlo krščanski list, ravno isti dan vabil ljudi na ples. Še bo lušno!

Ustreljen tihotapec. V soboto, dne 9. t. m. je finančna straža pri Kuzdobljanju zasačila tihotapec, ki je na poziv »stoj« odgovoril s streljanjem. Straža je nato za njim streljala in ga smrtno zadela. V nedeljo je šla na lice mesta uradna komisija, da slučaj preišče.

Ljutomer. Dne 10. t. m. smo imeli pri nas zaupniki sestanek, na katerem smo sklepali glede volitev v Del. zbornico. Delavstvo v Ljutomeru se tudi zaveda, da mora priti zbornica v roke razredno zavednega delavstva, zato bo šlo z vso vneto na agitacijo, da dobi naša lista tudi v okrožju Radgona-Ljutomer večino glasov. Na istem sestanku se je sklenilo sklicati v nedeljo, 17. t. m. protestni shod proti odpravi socialnih pridobitev, oz. ura-

dov, za doseg katerih je delavstvo toliko žrtvovalo. Delavci iz Ljutomera in okolice! Pridite vsi na shod v obilnem številu! Čas in lokal, kjer se bo shod vršil, naznanimo na plakatih.

Iz mežiške doline.

Črna. Novi socialistični dnevnik bo tudi v Črni kmalu imel precejšnje število odjemalcev. Delavstvo se dobro zaveda, da je bil že skrajni čas, da pride do svojega delavskega dnevnika. Upamo, da bo »Delavska Politika« res vredna tega imena, ker bo vodila med našim izkoriščenim delavstvom iz mest in vasi res ono pravo politiko, za katero se mora z vso vneto zavzeti izkoriščani delavski razred. Informirali bomo v tem našem listu naše prebivalstvo o vsem, kar ga mora zanimati, da bo imelo prilike spoznati medsebojne težave in težnje in naučiti se, da je edina rešitev edinole v socializmu. Oklenite se torej z vsemi silami »Delavske Politike«, ki Vam nudi dan na dan ono duševno hrano, katere je izmzgano ljudstvo najbolj potrebno. Res je, da si v današnjem težkem položaju marsikateri ne more sam naročiti dnevnika, v tem slučaju pa naj se domenita s sodrugom sosedom skupaj, in vsak bo že žrtvoval 10 Din za list, ki ima za nas delovno ljudstvo tako globok pomen. Treba je vzgoje. »Delavska Politika« pa je tudi v tem pogledu dober list. Pomislimo, da klerikalizem samo na podlagi svoje večstoletne vzgoje drži one postojanke, katere ima še danes med ljudstvom. Samo potom dobre vzgoje bo tudi med kmečkim delavstvom pridobila socialistična misel večjo moč kakor danes, ko naš kmet in deloma tudi delavec ne more spoznati potrebe preureditve današnjega družabnega reda. Velik napredek imamo v tem oziru zaznamovati z našim pokrajinskim strankinim kongresom, ki je sklenil, da mora stranka posvetiti posebno pažnjo agrarno političnim vprašanjem. Zato-

rej v nobeni hiši ne sme manjkati ta naš socialistični dnevnik. Sodrugi, ki vam je na tem, da si ljudstvo izvojuje boljšo bodočnost, poskrbite zato, da se razširi socialistični tisk. »Delav. Politika« je dober delavski list, vsled tega na agitacijo zanj! Če že kupujete v konzumu, pogledajte, ali ima dotični trgovec pri katerem kupujete, naročen tudi vaš list. Če ga nima, vprašajte, zakaj ga nima. Ko pridete v brivnico, pogledajte če visi tam vaš list. Posebno pa glejte po gostilnah in kavarnah, če imajo tam več izvodov, da ga lahko vsi čitate. Nikjer ne sme manjkati vaših listov! Niti pri peku, kjer kupujete kruh, niti pri mesarju, niti pri čevljarju, sploh nikjer. Kdor noče vašega lista, noče tudi vaših krajevarjev, zato ga pa ostavite, tam naj kupujejo samo oni, ki imajo rajše druge nedelavske liste. Svoji k svojim! Pa bomo videli kdo bo zmagal! — Prijatelj delavskega tiska.

Šoštanj.

Šoštanj. Za nedeljsko pridigo je manjkalo našemu kaplančku krščanskega nauka. Po fajmoštrovem naročilu se je zato ta naš nadebudni kaplanček spravil nad »Delavsko Politiko« in z ognjem ter pekлом grozil vsem, ki bi »Delavsko Politiko« naročali in čitali. Ej, gospod kaplanček, vera bo še bolj v nevarnosti, če boste vernikom tako pridigovali. Pomislite pa gospod kaplane, kako so pridigovali božji namestniki med vojno, kako so duhovni blagoslavljali vojno in krvave pokolje. Danes pa tarnajo prav ti ljudje nad invalidi in njihovimi srotami. Ne vlačite gospod kaplan vere v politiko. Vedite, da se borimo za boljši košček kruha, vi pa glejte, da se nam bo dobro godilo po smrti v svetih nebesih. Kaplan in župnik, mi imamo kristusov nauk, da naj imajo vsi enako pravico, pa ne le v nebesih, ampak tudi na zemlji in tudi v klerikalni Sloveniji.

BERITE!

Lovro Kuhar: Povesti.

Abditus: Predhodniki današnjega socializma in komunizma.

Zadružni koledar za leto 1926.

„Pod lipo“, družinski mesečnik.

Naroča se: Zadružna založba v Ljubljani, Aleksandrova 5 7

MALI OGLASI.

Službe.

Za Hrastnik in okolico
iščemo raznašalca za Delavsko Politiko. — Oglasi naj se v Konzumnem društvu rudarjev v Hrastniku. 70

Za Jesenice in Javornik
iščemo raznašalca za »Delavsko Politiko«. Ponudbe na upravo lista. 69

la. premog
trboveljski in drva
nudim na drobno in debelo
po najnižjih cenah 51
Franc Slovša, Ljubljana,
Kolezijska ulica št. 20.

Za Zagorje

in okolice išče uprava našega lista spretnega raznašalca oz. kolporterja. Oglasi se je pisмено na upravo »Delavske Politike« v Ljubljani. 23

Razno.

Sodavičarska naprava
se proda. Pisma pod »Sodavičar na upravo lista. 46

Naročajte in širite „DEL. POLITIKO“!

Vinograd

z zidnico blizu Litije se proda Pisma pod »Z. danica« na upravo lista. 48

Kupim dobro, pristno be.o in rdece vino 49

dolenjskih in štajerskih gorje Ponudbe pod »Vino« na upravo »Delavske Politike«.

„UNION“

čokolada in bomboni so najboljši.

„UNION“ TVORNICA KANDITOV IN ČOKOLADE, ZAGREB.

Kupujte srečke državne razredne loterije pri

Zadružni banki v Ljubljani

Aleksandrova cesta 5.

Glavni dobitok Din 1 900.000. —

Vsaka druga srečka zadene!

Cena: cela srečka Din 80.—, polovica srečke Din 40.—, četrtina srečke Din 20.—.

Naročilo potom dopisnice zadošča.

Predno se zavaruješ

za življenje ali predno zavaruješ svojo hišo, pohištvo, svoje polje, svojo delavnico
vprašaj za svet

„Splošno zavarovalno zadrugo“ v Ljubljani

ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 5 levo

F. Z. Z. O. Z.

ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 5 levo